

ВАКЦИНА для профілактики ПОЛІОМІЄЛІТУ оральна (ОПВ)

ЩО ВАМ НЕОБХІДНО ЗНАТИ

1. Що таке поліомієліт?

Поліомієліт - хвороба, яку викликає вірус. Вірус потрапляє в організм через рот. У більшості випадків це не викликає серйозного захворювання. Але іноді він є причиною паралічу (частіше порушення рухів в руках або ногах). Хвороба може призвести до смерті - зазвичай в результаті паралічу дихальної мускулатури.

Поліомієліт був широко поширений в Україні в 1950-і роки. До впровадження вакцини від хвороби щорічно ставали паралізованими і вмирили тисячі людей.

2. Для чого необхідна вакцинація?

Вакцина проти поліомієліту може попередити поліомієліт.

Історія: У 1950-і роки в Україні було зареєстровано понад 19 000 випадків поліомієліту. Протягом 1958-3768 дітей були паралізовані через поліомієліт.

Вакцинація проти поліомієліту почалася в СРСР в 1959 році. У 1960 році тільки в Україні більше 13 мільйонів осіб пройшли вакцинацію. До 1961 року кількість зареєстрованих випадків захворювання знизилася до 462, а в 1965 році було зареєстровано всього 7 випадків. Успіх вакцинації проти поліомієліту в СРСР та інших країнах ініціював боротьбу з поліомієлітом по всьому світу.

Сьогодні: У Таджикистані в 2010 році було зареєстровано більше 643 випадків захворювання, що становить 75% випадків в усьому світі. Вірус потрапив з індійського штату Уттар-Прадеш до Таджикистану і потім поширився в Росії, Киргизії, Казахстані, Туркменістані.

Достатньо лише одного випадку поліомієліту, привезеного з іншої країни, щоб викликати хворобу у людей, не захищеного щепленнями. Якщо зусилля з ліквідації поліомієліту у світі приведуть до успіху, нам більше не знадобиться вакцина проти цієї хвороби. А поки ми повинні продовжувати проводити вакцинацію наших дітей проти поліомієліту.

В Україні через низькі рівні охоплення вакцинацією проти поліомієліту в останні роки стало можливим появитися мутованому вірусу, що походить з вакцини ОПВ. В літку 2015 року був зареєстрований спалах поліомієліту, зумовлений таким мутованим вірусом. Такі віруси не виникають при високих рівнях охоплення щепленнями.

3. Два типи вакцини проти поліомієліту

Існує два типи вакцин проти поліомієліту:

ІПВ (інактивована вакцина проти поліомієліту), випускається в ампулах/шприцах для ін'єкцій; рекомендується зробити два перші щеплення цією вакциною у віці 2 і 4 місяці. Однак ці перші дві дози мають бути введені будь-якій дитині старшого віку.

ОПВ (пероральна вакцина проти поліомієліту), випускається у формі крапель для прийому всередину. Лише ОПВ може позбавити світ від вірусів поліомієліту. Після перших двох доз ІПВ можна давати ОПВ будь-якій людині без протипоказань (див. нижче) у віці 6 і 18 місяців, в 6 та в 14 років.

Обидві вакцини формують імунітет до поліомієліту, але ОПВ попереджає передачу хвороби іншим людям завдяки тому, що формує імунітет в кишечнику та перериває передачу збудника.

4. Безпечність ОПВ

ОПВ є дуже безпечною.

Однак приблизно у однієї людини на 2,4 мільйони щеплених ОПВ може викликати захворювання подібне до поліомієліту. ОПВ може викликати захворювання у людей, які пройшли вакцинацію чи у людей, які перебувають з ними в тісному контакті.

Саме тому ОПВ не рекомендується для перших щеплень в Україні з 2006 року. ОПВ рекомендують застосовувати лише після щеплення ІПВ.

Вакцина, як і будь-який інший лікарський засіб, може викликати серйозні побічні ефекти, такі як важка алергічна реакція. Небезпека того, що ОПВ

завдасть серйозної шкоди здоров'ю, вкрай мала.

5. Деяким людям не варто робити щеплення вакциною ОПВ або краще почекати

Наступним особам ОПВ протипоказана:

- Особам, які довгий час приймають стероїди чи інші ліки, що впливають на імунну систему.
- Особам, хворим на рак або тим, що отримують хіміотерапію.
- ВІЛ-інфікованим особам або особам з хворобою, яка впливає на імунну систему.

• Якщо будь-хто з цих трьох груп здійснює догляд за дитиною, яка підлягає вакцинації проти поліомієліту, то така дитина не повинна бути щеплена ОПВ. У такому разі, вакцинація проводиться ІПВ.

• Будь-якій людині, у якої розвинулася важка алергічна реакція на введення ОПВ, не слід вводити наступну дозу.

Люди, яким варто почекати з вакцинацією ОПВ:

• Будь-які особи, у яких на момент планової імунізації є гостре захворювання, повинні дочекатися одужання, перш ніж проходити щеплення вакциною ОПВ.

За додатковою інформацією зверніться до Вашого лікаря.

6. Що робити при виникненні серйозної побічної реакції?

На що слід звернути увагу?

Слідкуйте за будь-яким незвичайним станом, таким як тяжка алергічна реакція, висока температура, незвичайна поведінка або ознаки паралічу.

Якщо тяжка алергічна реакція виникає, це зазвичай відбувається в період від декількох хвилин до декількох годин після введення вакцини. Симптоми серйозної алергічної реакції можуть включати в себе ускладнене дихання, слабкість, захриплість голосу або свистяче дихання, прискорене серцебиття, висип, запаморочення, блідість або набряк горла.

Якщо після щеплення ОПВ виникає параліч, це зазвичай відбувається не раніше ніж через чотири дні та протягом місяця після вакцинації. Можуть спостерігатися такі симптоми:

- сильні м'язові болі і спазми в м'язах
- слабкість
- втрата рухливості руки або ноги.

7. Що слід робити у випадку побічної реакції?

- Викличте лікаря або негайно зверніться до лікарні.
- Повідомте лікаря про те, що сталося, в який день і в який час, і коли почалися проблеми, коли робилось щеплення.

8. Як я можу дізнатися більше?

• Зверніться до свого лікаря. Він може дати Вам листок-вкладиш з інформацією про вакцину або порадить інші джерела інформації.

• Зателефонуйте в районний чи обласний департамент/відділ охорони здоров'я.

Ця листівка схвалена:

ГО «Українська Академія Педіатрії» (<http://uap-education.org.ua>)

ГО «Східно-українська академія педіатрії» (<http://euap.org.ua>)

ГО «Батьки за вакцинацію» (<http://bzv.org.ua>)

ГО «Всеукраїнська асоціація дитячої імунології» (<http://vadi.org.ua>)

ГО «Медичний проектний центр» (<https://www.facebook.com/MedProjectCenter>)

ГО «Інфекційний контроль в Україні» (<http://www.infection-control.com.ua>)

ГО «M-Gate» (<https://www.m-gate.org/ua>)